

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2009/24/EG

av den 23 april 2009

om rättsligt skydd för datorprogram

(kodifierad version)

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

teknologi anses vara av grundläggande betydelse för
gemenskapens industriella utveckling.

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska
gemenskapen, särskilt artikel 95,

(4) Vissa olikheter mellan medlemsstaternas rättsliga skydd
för datorprogram har direkta och negativa återverkningar
på den inre marknads funktion vad gäller datorpro-
gram.

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommit-
téns yttrande ⁽¹⁾,

(5) Det föreligger ett behov av att undanröja olikheter som
har dessa återverkningar och att förhindra uppkomsten
av nya. Sådana olikheter som inte i väsentlig grad påver-
kar den inre marknads funktion i negativ riktning be-
höver däremot inte undanröjas eller förhindras från att
uppkomma.

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ⁽²⁾, och

av följande skäl:

(1) Innehållet i rådets direktiv 91/250/EEG av den 14 maj
1991 om rättsligt skydd för datorprogram ⁽³⁾ har änd-
rats ⁽⁴⁾. För att skapa klarhet och överskådlighet bör det
direktivet kodifieras.

(6) Gemenskapens rättsliga ram för skydd för datorprogram
kan följaktligen i en första omgång begränsas till att
fastställa att medlemsstaterna bör ge datorprogram upp-
hovsrättsligt skydd som litterära verk samt vidare att
fastställa vem och vad som ska skyddas, vilka ensamrätter
skyddade personer kan stödja sig på när det gäller att
tillåta eller förbjuda vissa handlingar och hur länge skyd-
det ska gälla.

(2) Utvecklingen av datorprogram tar i anspråk avsevärda
mänskliga, tekniska och ekonomiska resurser, medan da-
torprogram däremot kan kopieras till en bråkdel av de
kostnader som en självständig utveckling av dem innebär.

(7) I detta direktiv avses med termen datorprogram alla for-
mer av program, inbegripet sådana som är införlivade
med hårdvara. Termen innefattar även förberedande des-
ignarbete som leder till utvecklingen av ett datorprogram,
under förutsättning att det förberedande arbetet är av
sådan art att det kan resultera i ett datorprogram i ett
senare skede.

(3) Datorprogram spelar en allt mer betydelsefull roll inom
en lång rad industrier och följaktligen kan datorprogram-

(8) De bedömningsgrunder som ska tillämpas för att fast-
ställa om ett datorprogram är ett originalverk eller inte,
bör inte omfatta provningar avseende programmets kva-
litativa eller estetiska egenskaper.

⁽¹⁾ EUT C 204, 9.8.2008, s. 24.

⁽²⁾ Europaparlamentets yttrande av den 17 juni 2008 (ännu ej offentlig-
gjort i EUT) och rådets beslut av den 23 mars 2009.

⁽³⁾ EGT L 122, 17.5.1991, s. 42.

⁽⁴⁾ Se bilaga I del A.

- (9) Gemenskapen är fast besluten att främja internationell standardisering.
- (10) Ett datorprogramms funktion är att kommunicera och verka tillsammans med andra komponenter i ett datorsystem och med användare. För detta ändamål krävs en logisk, i förekommande fall även fysisk, sammankoppling och växelverkan så att alla detaljer i hårdvara och mjukvara kan fungera på alla de sätt som de är avsedda att fungera på tillsammans med annan hårdvara och mjukvara samt med användare av datorprogrammet. De delar av programmet som sörjer för en sådan sammankoppling och växelverkan mellan detaljer i hårdvara och mjukvara betecknas allmänt som gränssnitt. Denna funktionella sammankoppling och växelverkan betecknas allmänt som samverkansförmågan. Den kan definieras som förmågan att utväxla information och ömsesidigt använda den utväxlade informationen.
- (11) För att undvika missförstånd ska här klargöras att det bara är ett datorprogramms uttrycksform som är skyddad och att de idéer och principer som ligger till grund för de olika detaljerna i ett program, inbegripet de som ligger bakom dess gränssnitt, inte är upphovsrättsligt skyddade enligt detta direktiv. I överensstämmelse med denna upphovsrättsliga princip är logik, algoritmer och programmeringsspråk till den del som de innefattar idéer och principer inte skyddade enligt detta direktiv. I enlighet med medlemsstaternas lagstiftning och rättspraxis samt de internationella upphovsrättskonventionerna bör dessa idéers och principers uttrycksform vara upphovsrättsligt skyddad.
- (12) I detta direktiv avses med termen uthyrning att ett datorprogram eller en kopia av detta i vinstsyfte görs tillgängligt för användande under en begränsad tidrymd. Termen omfattar inte utlåning till allmänheten vilket därmed ligger utanför detta direktivs tillämpningsområde.
- (13) Upphovsmannens ensamrätt att förhindra otillåten återgivning av sitt verk bör begränsas när det gäller datorprogram så att den inte omfattar den tekniska återgivning som krävs för att den som på laglig väg förvärvat programmet ska kunna använda det. Detta betyder att handlingar som laddning, körning och rättelse, som är nödvändiga vid användningen av ett program som är lagligen förvärvat, inte får förbjudas genom avtal. Vid avsaknad av särskilda avtalsbestämmelser får, även då en programkopia har sålts, varje annan åtgärd som krävs för användandet av en programkopia utföras i överensstämmelse med programmets avsedda användning av den som på laglig väg förvärvat kopian.
- (14) En person som har rätt att använda ett datorprogram bör inte hindras att utföra sådana åtgärder som krävs för att iaktta, undersöka eller prova programmets funktion, under förutsättning att dessa åtgärder inte gör intrång i upphovsrätten till programmet.
- (15) Otillåten återgivning, översättning, anpassning eller förändring av den kodform i vilken en kopia av ett datorprogram har gjorts tillgänglig utgör intrång i upphovsmannens ensamrätt. Inte desto mindre kan under vissa omständigheter ett sådant återgivande av programmets kod och översättning av dess form vara oundgängligt för att erhålla den information som behövs för att ett självständigt skapat program ska uppnå samverkansförmåga med andra program. Därför bör endast under dessa omständigheter åtgärderna återgivning och översättning anses vara rättsenliga och i överensstämmelse med god sed, förutsatt att de utförs av eller för en person som har rätt att använda en kopia av programmet. Rättsinnehavarens tillstånd krävs därmed inte. Ett av syftena med detta undantag är att göra det möjligt att koppla samman alla komponenterna i ett datorsystem, även sådana som är av skilda fabriker, så att de kan fungera tillsammans. Detta undantag i upphovsmannens ensamrätt får inte användas på ett sätt som skadar rättsinnehavarens legitima intressen eller som står i konflikt med ett normalt utnyttjande av programmet.
- (16) Upphovsrättsligt skydd för datorprogram bör i förekommande fall inte inverka på andra former av skydd. Varje avtalsbestämmelse som strider mot bestämmelserna i detta direktiv om dekompilering eller mot undantagen i detta direktiv angående att göra en säkerhetskopia eller att iaktta, undersöka eller prova ett programs funktion bör emellertid vara ogiltig.
- (17) Bestämmelserna i detta direktiv inverkar inte på tillämpningen av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget, om en leverantör med dominerande ställning vägrar att tillhandahålla sådan information som krävs för att uppnå samverkansförmågan så som denna definieras i detta direktiv.
- (18) Bestämmelserna i detta direktiv bör inte påverka särskilda krav i nu gällande gemenskapsrätt om offentliggörande av gränssnitt inom telekommunikationsområdet eller rådsbeslut om standardisering inom områdena informationsteknologi och telekommunikation.

- (19) Detta direktiv inverkar inte på med Bernkonventionen förenliga nationella särregler beträffande frågor som inte omfattas av detta direktiv.
- (20) Detta direktiv får inte påverka medlemsstaternas skyldigheter vad gäller de tidsfrister för införlivande med nationell lagstiftning av de direktiv som anges i bilaga I del B.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Skyddsobjekt

1. I enlighet med bestämmelserna i detta direktiv ska medlemsstaterna ge datorprogram upphovsrättsligt skydd som litterära verk enligt Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk. I detta direktiv omfattar termen datorprogram dessas förberedande designmaterial.
2. Skydd enligt detta direktiv ska gälla ett datorprograms alla uttrycksformer. Idéer och principer som ligger bakom de olika detaljerna i ett datorprogram, även de som ligger bakom dess gränssnitt, är inte upphovsrättsligt skyddade enligt detta direktiv.
3. Ett datorprogram ska skyddas om det är originellt i den meningen att det är upphovsmannens egen intellektuella skapelse. Inga andra bedömningsgrunder ska tillämpas vid fastställandet av om det ska komma i åtnjutande av skydd.
4. Bestämmelserna i detta direktiv ska även gälla program som har skapats före den 1 januari 1993 dock utan att inverka på åtgärder som utförts eller rättigheter som förvärvats före denna dag.

Artikel 2

Upphovsmannaskap till datorprogram

1. Upphovsmannen till ett datorprogram ska vara den fysiska person eller grupp av fysiska personer som har skapat programmet eller, när en medlemsstats lagstiftning medger det, den juridiska person som av den berörda lagstiftningen anses vara rättsinnehavare.

När en medlemsstats lagstiftning erkänner gemensamma verk, ska den person som av medlemsstatens lagstiftning bedöms ha skapat verket anses vara dess upphovsman.

2. Om ett datorprogram har skapats gemensamt av en grupp fysiska personer ska dessa personer äga ensamrätten gemensamt.

3. Om ett datorprogram har skapats av en arbetstagare som ett led i dennes arbetsuppgifter eller efter arbetsgivarens anvis-

ningar, ska arbetsgivaren ensam vara berättigad att utöva alla ekonomiska rättigheter till det program som skapats på detta sätt, om inte annat har föreskrivits genom avtal.

Artikel 3

Den skyddade personkretsen

Skydd ska ges alla fysiska och juridiska personer som enligt nationell upphovsrätt om litterära verk är berättigade därtill.

Artikel 4

De särskilda ensamrätterna

1. Om inte annat följer av artiklarna 5 och 6 ska rättsinnehavarens ensamrätt enligt artikel 2 innefatta rätten att utföra eller ge tillstånd till följande:

- a) Varaktigt eller tillfällig, delvis eller fullständig återgivning av ett datorprogram på vilket sätt och i vilken form som helst. I den mån som laddning, visning, körning, överföring eller lagring av det berörda datorprogrammet nödvändiggör sådan återgivning av ett datorprogram krävs rättsinnehavarens tillstånd.
- b) Översättning, anpassning, sammanställning och varje annan ändring av ett datorprogram samt återgivning av därav följande resultat, dock utan att inskränka de rättigheter som tillhör den person som ändrar programmet.
- c) Alla former av spridning till allmänheten, inbegripet uthyrning, av datorprogrammets original eller kopior av detta.

2. Den första försäljningen av en kopia av programmet som görs inom gemenskapen av rättsinnehavaren själv eller med dennes samtycke medför förlust av spridningsrätten till den berörda kopian inom gemenskapen; detta gäller dock inte rätten att kontrollera vidare uthyrning av programmet eller en kopia av detta.

Artikel 5

Undantag från ensamrätterna

1. I avsaknad av särskilda avtalsbestämmelser ska de i artikel 4.1 a och b angivna åtgärderna inte kräva rättsinnehavarens tillstånd, om de krävs för att den som lagligen förvärvat datorprogrammet ska kunna använda programmet i överensstämmelse med dess avsedda ändamål. Detta gäller även rättelse av fel.

2. En person som har rätt att använda ett datorprogram får inte genom avtal hindras från att göra en säkerhetskopior av detta om denna är nödvändig för den aktuella användningen.

3. Den person som har rätt att använda en kopia av ett datorprogram ska utan rättsinnehavarens tillstånd ha rätt att iakttä, undersöka eller prova programmets funktion i syfte att utvärdera de idéer och principer som ligger bakom programmets olika detaljer, under förutsättning att detta sker vid sådan laddning, visning, körning, överföring eller lagring av programmet som han har rätt att utföra.

Artikel 6

Dekompilering

1. Rättsinnehavarens tillstånd ska inte krävas när återgivning av koden eller översättning av kodens form enligt artikel 4.1 a och b är oundgänglig för att erhålla den information som är nödvändig för att uppnå samverkansförmågan mellan ett självständigt skapat datorprogram och andra program, under förutsättning att följande villkor är uppfyllda:

- a) Åtgärderna utförs av licenstagaren eller av annan person som har rätt att använda en kopia av programmet, eller för deras räkning av en person som har rätt därtill.
- b) Den information som är nödvändig för att uppnå samverkansförmågan har inte tidigare varit lätt åtkomlig för de i punkt a angivna personerna.
- c) Åtgärderna är begränsade till att gälla de delar av originalprogrammet som är nödvändiga för att uppnå samverkansförmågan.

2. Bestämmelserna i punkt 1 ska inte medge att den information som erhållits

- a) används för andra ändamål än att uppnå det självständigt skapade datorprogrammets samverkansförmåga,
- b) överlämnas till andra personer, utom när detta är nödvändigt för det självständigt skapade datorprogrammets samverkansförmåga, eller
- c) används för utveckling, tillverkning eller marknadsföring av ett datorprogram som i väsentliga delar liknar det berörda programmets uttrycksform, eller används för andra åtgärder som medför intrång i upphovsrätten.

3. I överensstämmelse med bestämmelserna i Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk får bestämmelserna i denna artikel inte tolkas så att de tillämpas på sätt som otillbörligt skadar rättsinnehavarens legitima intressen eller står i konflikt med ett normalt utnyttjande av datorprogrammet.

Artikel 7

Särskilda skyddsåtgärder

1. Om inte annat följer av bestämmelserna i artiklarna 4, 5 och 6 ska medlemsstaterna i enlighet med sin nationella lagstiftning besluta om lämpliga åtgärder mot personer som utför någon av följande åtgärder:

- a) Varje åtgärd som innebär att en kopia av ett datorprogram omsätts, trots att personen i fråga vet om eller har grundad anledning att misstänka att kopian medför intrång i upphovsrätten.
- b) Innehav för kommersiella ändamål av en kopia av ett datorprogram, trots att personen i fråga vet om eller har grundad anledning att misstänka att kopian medför intrång i upphovsrätten.
- c) Varje åtgärd som innebär omsättning eller innehav för kommersiella ändamål av varje hjälpmedel vars enda syfte är att underlätta att en teknisk anordning som har anbringats för att skydda ett datorprogram avlägsnas eller kringgås utan tillstånd.

2. Varje kopia av ett datorprogram som medför intrång i upphovsrätten ska kunna tas i beslag i enlighet med lagstiftningen i den berörda medlemsstaten.

3. Medlemsstaterna kan besluta om beslag av de hjälpmedel som avses i punkt 1 c.

Artikel 8

Den fortsatta tillämpningen av andra rättsliga bestämmelser

Bestämmelserna i detta direktiv ska inte påverka tillämpningen av andra rättsliga bestämmelser såsom bestämmelser om patenträtt, varumärken, otillbörlig konkurrens, yrkeshemligheter, skydd för halvledarprodukter eller avtalsrätt.

Varje avtalsbestämmelse som strider mot artikel 6 eller mot de i artikel 5.2 och 5.3 angivna undantagen ska vara ogiltig.

Artikel 9

Meddelande

Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texterna till bestämmelser i nationell lagstiftning som har antagits inom det område som omfattas av detta direktiv.

*Artikel 10***Upphävande**

Direktiv 91/250/EEG i dess lydelse enligt det direktiv som anges i bilaga I del A ska upphöra att gälla utan att det påverkar medlemsstaternas skyldigheter vad gäller de tidsfrister för införlivande med nationell lagstiftning av direktiven som anges i bilaga I del B.

Hänvisningar till det upphävda direktivet ska anses som hänvisningar till det här direktivet och ska läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga II.

*Artikel 11***Ikraftträdande**

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

*Artikel 12***Adressater**

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 23 april 2009.

På Europaparlamentets vägnar
H.-G. PÖTTERING
Ordförande

På rådets vägnar
P. NEČAS
Ordförande

BILAGA I

DEL A

**Upphävt direktiv och en förteckning över ändringar av det i kronologisk ordning
(som det hänvisas till i artikel 10)**

Rådets direktiv 91/250/EEG
(EGT L 122, 17.5.1991, s. 42)

Rådets direktiv 93/98/EEG
(EGT L 290, 24.11.1993, s. 9)

Endast artikel 11.1

DEL B

**Tidsfrister för införlivande med nationell lagstiftning
(som det hänvisas till i artikel 10)**

Direktiv	Tidsfrist för införlivande
91/250/EEG	31 december 1992
93/98/EEG	30 juni 1995

BILAGA II

Jämförelsetabell

Direktiv 91/250/EEG	Detta direktiv
Artikel 1.1, 1.2 och 1.3	Artikel 1.1, 1.2 och 1.3
Artikel 2.1 första meningen	Artikel 2.1 första stycket
Artikel 2.1 andra meningen	Artikel 2.1 andra stycket
Artikel 2.2 och 2.3	Artikel 2.2 och 2.3
Artikel 3	Artikel 3
Artikel 4 inledande orden	Artikel 4.1 inledande orden
Artikel 4 a	Artikel 4.1 punkt a
Artikel 4 b	Artikel 4.1 punkt b
Artikel 4 c första meningen	Artikel 4.1 punkt c
Artikel 4 c andra meningen	Artikel 4.2
Artiklarna 5, 6 och 7	Artiklarna 5, 6 och 7
Artikel 9.1 första meningen	Artikel 8 första stycket
Artikel 9.1 andra meningen	Artikel 8 andra stycket
Artikel 9.2	Artikel 1.4
Artikel 10.1	—
Artikel 10.2	Artikel 9
—	Artikel 10
—	Artikel 11
Artikel 11	Artikel 12
—	Bilaga I
—	Bilaga II